

KGST vízi közlekedési tárgyalások

A KGST közlekedési állandó bizottságának vízi közlekedési szekciója Haino Waiprecht, NDK közlekedési államtitkár elnökletével május 9-13. között Siófokon tartotta 31. ülését. A napirenden hajózási, gazdasági, műszaki és együttműködési kérdések szerepeltek.

Tárgyaltak többek között a nemzetközi hajózási környezetvédelmi követelményekről és egyeztettek a KGST-tagországok vízi útjainak távlati fejlesztési terveit.

Megállapodtak, hogy a következő ülést 1978-ban Kubában tartják. (MTI)

Bajkór József felvétele
Új termékkel bővült a Mechanikai Művek gyártmánystruktúrája. 1977 januárjától átvették a telefonkészülékek gyártását. A korszerűen felszerelt abonyi üzemben évente 87 ezer telefon készül. Képünkön: A készülékek műszeres ellenőrzését végzi Hevai János, Urbán András és Hegedűs János

A családok és az üdülés

Nyitnak az üdülők, készülnek a szezonra, az idegenforgalmi bizottságok pedig nyári programjaikat ismertetik, amelyekből meg lehet tudni a különlegességeket, az attrakciókat, az érdekességeket. Jöhetnek a vendégek, mert nem fognak unatkozni. De jönnek is a világ minden tájáról, kíváncsiak a gulyásra, a jó magyar borokra, a látnivalókra. Egyszóval mindenki, még a bennszülött polgár is felfokozottan várja a nyarat, mert úgy érzi, akkor megújíthatja erőt, kikapcsolódhat. Milliók készülnek a pihenésre, a nyárra.

Szakszervezeti titkár ismerősöm is készül a meleg napokra. O már április elejétől elmenne szabadságra, eltűnne a kollegák szeme elől, és „rejték helyen” szeretne maradni a nyár végéig. Nem azért, hogy végtagjait valamelyik hotel hűvös szobájában elnyújtsa, hanem... De az okokat nem lehet egyszerűen elmondani.

Az ismerősömmel tavasztól őszig többször összevesznek a kollegái. Nem szólnak hozzá, korrupt és megvesztegethető — ilyen jelzőkkel illetik. Hogy miért? Hússzoros-harmincszoros a jelentkezés az üdülőjegyre, s most is csak kettőt oszthat szét. Kinek adja? A családok beutalónál különösen nagy az igénylők tábora. Például tizenkét emberről tudja, hogy amióta gyerekük van, nem voltak üdülni. Legszívesebben mindnek adna beutalót. De mind a tizenkettőnek nincsen hely. A családokra évente két-három hely jut. Szólaban sokkal többet mehetnek, s volt olyan év is a vállalatnál, amikor nem használták ki a keretet. Minden évben elmondja, nem csinálja tovább, nem vállalja ezt a közéleti funkciót, mert az üdülés körüli hercehurca miatt sokan megsértődnek és ezért őt is sértegetik.

A másik ismerősöm éppen őt szítja, elmondja mindennek szakszervezeti titkárát. De csak az üdülés miatt dühös rá, s ha erről esik szó, alig lehet csillapítani. Kilenc éve, hogy utoljára nyarat. Mióta a két gyereke megszületett, nem ment sehová. Azt mondja, nincs pénze arra, hogy tíz napot eltöltsön a Balatonnál vagy a Mátrában, családjal együtt. Mert családostól szeretne menni, várja, legyen az évben néhány olyan nap, hogy reggeltől estig velük lehet, játszhat a gyerekekkel, és együtt örülhetnek. Bizonygatja,

nem a belföldi turista pénztárcájának valók a hazai szállodai árak. De a felkapott üdülőhelyeken a fizető vendégszolgálat tarifái is olyan magasak, hogy tíz napra 2500-3000 forintba kerülne csak a szállás. Aztán az étkezésre, szórakozásra ugyanennyit költene. Nyolc- és hatéves fia van, s nem volt még annyi pénze, hogy megmutassa neki a Balatont. Néhány évig fizette a lakás-adósságot, aztán kellett a pénz a lakás berendezésére, közben nőttek a gyerekek és egy orokándzseki — 600-700 forint.

Amikor az egyik vállalat üdülési lehetőségeiről érdeklődtem, az üzemvezető mindent latba vetett, hogy lebeszéljen a riportortól. „Ne bősztse az embereket elenem. Mi is főntről kapjuk a keretet, s minden évben csak néhány helyet tudunk adni a dolgozóinknak. Pedig az országos összesítés nagyon szépen hangzik. A mi keretünk mindig szegényes. Csak idegesítené a családos embereket, ha erről nyilatkoznék. Kis vállalat a miénk, pénzünk nincs arra, hogy üdülőt építsünk. Pontos dolog a pihenés, a szocialista életmód velejárója, de elsősorban gépek vásárlására fordítjuk a pénzt — ha van.”

Az SZMT kimutatása szerint az idén 8 ezer 862 Csongrád megyei dolgozó pihenhet a SZOT valamelyik üdülőjében. De közülük csak 1059 családos ember a beutalt, Összesen 779 gyereket vihetnek magukkal. Igaz, valamivel jobb ez az arány, mint a tavalyi, de az igényekhez képest megközelítően sem elegendő. Ez a szám nem teszi ki az 1 százalékot sem, mert 158 ezer szakszervezeti tagra jut ilyen arány. Bár az idén a szakszervezet úgy próbált a helyzeten könnyíteni, hogy az üdülési szezon egész évre kiterjesztette. Remélve így azt, hogy jobban ki tudják használni majd a lehetőségeket, a kedvezőbb ütemezéssel.

Nem szükséges tovább bizonygatni azt, hogy a családok szervezett üdültetésének a helyzetképe mennyire lehangozó. Elkel-ne nagyobb támogatás, a több kedvezmény. Sokan ezt várják. Talán a kisebb üzemek, intézmények úgy segíthetnének magukon — hiszen a lehetőségek ezeken a helyeken a legrosszabbak —, hogy üdülőépítésre társuljanak. Anyagi erejüket így megsokszorozzák és biztos támogatást egyértelműen kapnának dolgozóiktól.

Halász Miklós

Túljelentkezés az egyetemekre

Összesítették az egyetemi számítógéppontban az idei egyetemi, főiskolai jelentkezések adatait. A felsőoktatási intézmények több mint 15 ezer helyére 36 640-en nyújtották be jelentkezéseiket. Az érdeklődés a nappali tagozatok iránt több mint 2,3-szoros; jóllehet néhány egyetemen és főiskolán a tavalyinál valamivel kevesebben szeretnének továbbtanulni. Az elmúlt évhez képest lényegesen nőtt az érdeklődés a tanítóképző iskolák iránt, s a tavalyinál valamivel több jelentkezték az övönképzőkbe és a műszaki főiskolákra is.

A „listavezető” a budapesti bölcsészkar, itt a túljelentkezés 4,7-szeres. A pécsi jogi kar szintén a legnépszerűbbek közé tartozik; megközelítően négyszeres a túljelentkezés. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen 800 első éves nappali helyére 2700-an nyújtották be felvételi kérelmüket. Körülbelül kétszer annyian pályáznak a szegedi és a debreceni, 2,3-szor annyian, a pécsi tudományegyetemre, mint amennyien felvehetőek.

A tanárképző főiskolákon mintegy 2,6-szoros a túljelentkezés. Az övönképző intézetek 625 helyére több mint 1100-an nyújtották be felvételi kérelmüket. Az agrár-felsőoktatási intézményekben 2-2,6-szoros a túljelentkezés.

Az egyetemi, főiskolai felvételi vizsgákat különben június 24-e és július 15-e között tartják.

Május 18-án, Szegeden

Országos anyagmozgatási értekezlet

A számottevő munkáshiány arra készíti a vállalatokat, szövetkezeteket, hogy kihasználják azt a lehetőséget, amely az anyagmozgatás és -csomagolás gépesítésében rejlik. Pályázat útján ehhez tetemes állami támogatást is kaphatnak; az ötödik ötéves tervidőszak végéig kétmilliárd 400 millió forint központi segítségre számíthatnak. Szerény beruházásokra sor került az elmúlt években is, kevésbé az üzemeltetési feltételek megtértesére. Az ésszerű beruházási tevékenységhez szeretne hozzájárulni az MTESZ Csongrád megyei szervezetének anyagmozgatási bizottsága, ezért országos értekezletet rendez május 18-án Szegeden, a Technika Házában. A konferencia címe: Az anyagmozgató gépek beszerzési és üzemelési problémái. Az elkészítéséről, az esemény előkészítéséről teg-

Nők az egészségügyben

Hogyan halad a párt nőpolitikai határozatának végrehajtása?

Nagyüzemekben, a kereskedelemben, a vendéglátásban és egyéb munkahelyeken vizsgáta eddig az MSZMP Szeged városi Bizottsága a hét évvel ezelőtti érvénybe lépett nőpolitikai határozat végrehajtásának tapasztalatait. Most Szeged egészségügyi intézményeiben dolgozó párt- és szakszervezeti nőfelelősöket hívta meg tapasztalatcserére, amelyet az SZMT székében rendeztek meg. A tanácskozáson — amelyet Bíró Jánosné, a városi pártbizottság nőfelelőse vezetett — részt vettek a kórház-rendelőintézet párt- és gazdasági vezetői is. Vita-indító előadást Ottlik Erzsébet, a kórház-rendelőintézet pártvezetőjének nőfelelőse tartott.

Az MSZMP KB 1970 februárban megjelent határozata összegezte hazánkban a nők helyzetében addig bekövetkezett változásokat, és megállapította, hogy a társadalomnak több mint felét alkotó nőket a férfiakéval egyenlő jogok illetik meg, az élet minden területén. Az egészségügyben dolgozó nők is nagy örömmel fogadták ezt a határozatot, amely mélyrehatóan elemezte a nők politikai, gazdasági, kulturális és szociális helyzetét, ugyanakkor meghatározta az értük való tennivalókat is.

Szegeden a két kórház és rendelőintézet egységes egészet alkot a lakosság egészségügyi ellátásában. Az intézményekben dolgozók döntő többsége nő. A kórházak esetében például a 684 főnyi állományból 525 a nő, amelyből szakképzett dolgozó 302, vegyes 2, gyógyszerész 5, fizikai munkakörben pedig 172-en dolgoznak. Bérezésben az egyenlő munkáért egyenlő bér elve valósul meg. A 42-44 órás munkahét a kórház viszonylatában 369 nőt érint. Ennek ellenére nagy a fluktuáció. Tavaly például 238 dolgozóból 202-en csereletek munkahelyet. Ennek oka, hogy a kórházban dolgozó nőknek mintegy 30 százaléka nem rendelkezik saját lakással. Keresetükhöz képest magas albérleti díjat fizetnek, s ma már kevés a korábban épült nővérszállás férőhelyeinek száma. A kórháznak nincs óvodája, bölcsődéje. Mindezen problémák mellett pozitív, hogy a törzsgárdába tartozók mindenkor helytállnak nehéz munkájukban, szá-

mítani lehet rájuk. Ennek elismeréseként mind többen részesülnek kitüntetésben.

Az MSZMP KB nőpolitikai határozata azt is hangsúlyozza: biztosítani kell a feltételeket, hogy a nők mind nagyobb számban és mind magasabb értékű munkával járuljanak hozzá, mint vezetőik, a szocializmus teljes felépítéséhez. Ide vágó adat a kórházból: tavaly már hat nő dolgozott vezető munkakörben, míg 1970-ben csak kettő. Vezető társadalmi tisztséget is számosan töltenek be nők. A kórház-rendelőintézet pártvezetőségében például három nő.

Az egészségügyi törvény nemcsak biztosítja, hanem kötelezővé is teszi orvosok és gyógyszerészek részére a szakmai továbbképzést. Az Egészségügyi Minisztériumnak egy tavaly megjelent rendelete a szakdolgozóknak is lehetőséget ad a tanulásra, sőt, kötelezővé teszi a szakmai továbbképzést bizonyos időszakonként. Működik is már a kórházban egy 12 hónapos tanfolyam, amely segíti a gyorsan fejlődő orvostudomány által támasztott követelmények teljesítését a gyógyításban, az egészségügyi ellátásban.

Gondosan törődnek a kórházban a sokgyermekes vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák élet- és munkakörülményeinek javításával. Családos üdülést biztosítanak részükre, iskolai segélyben részesülnek. A pártvezetőségnek azonban az a véleménye, hogy a kedvezményekben részesülők számát növelni kell az anyagi lehetőségekhez képest. A növekedésben fontos előrelépés az is, hogy biztosítják a terhes anyáknak a megfelelő munkabeosztást, majd a gyermek elhelyezését bölcsődében. A szülés után munkába álló anya egy esztendőig nem vállalhat éjszakai munkabeosztást.

A nők helyzetének ismerete, a nőpolitikai határozat végrehajtása — a kisebb, helyi jellegű kérdésekben is — a legfontosabb társadalmi feladat egyike marad továbbra is az egészségügyi intézményekben. A vitában, a felszólalók érveléseiből is ez csendült ki. Akik szót kértek — dr. Komáromi István főorvos, a II. számú rendelőintézet alapszervezete párttitkára, dr. Bogáts László igazgató főorvos, dr. Deák György főorvos, a pártvezetőség titkára, Szalma Gézáné, az SZMT nőfelelőse, továbbá dr. Boldizsár Sándorné, Árva Antalné, Hajnal Imréné, Galambos Istvánné, Rác Gyuláné, Sebők Andrásné, Tóth Sándorné — számos intézményt képviseltek, a gyógyító intézetektől a gyógyszer-tári központig. A beszámoló egy intézményben, a kórházban dolgozó nők helyzetét elemezte a nőpolitikai határozat tükrében, a vita viszont nagyobb körre terjedt ki.

Többen kifejtették például és számokkal is bizonyították, hogy a kórház-rendelőintézet szakdolgozóinak fizetése sokat javult az elmúlt esztendőben, de még mindig lényegesen elmarad az orvosegyetem ugyanolyan szakképesítésű dolgozóinak anyagi megbecsülésétől. E tekintetben a kórház és rendelőintézet a felsőoktatási intézmények mögött áll, s az erős fluktuáció mindaddig megmarad, amíg a feltételek — remélhetőleg minél előbb —

ki nem egyenlítődnek, a jobb körülmények meg nem valósulnak.

Egy másik példa az I-es rendelőintézetből hangzott el. Ott nincs konyha, az ebédt úgy hozzátják oda, és nem is olcsón. A rendelőben dolgozó gyermekei közül is étkeznek ott többen, de újabban eltanácsolják őket. Ugyanakkor általános panaszként mondták el a nőfelelősök, hogy az iskolai napközis étkeztetésből kiszorult gyermekek tanítás után legtöbbször hideg ételt, rossz kihasználást kapnak előfizetéses étkeztetésben a vendéglőben, étteremben.

Általában elismerték a vitában, hogy az egészségügyben dolgozó nők mind többen kaptak mostanában kitüntetést munkájuk, helytállásuk alapján. Kormánykitüntetésben azonban még igen kevesen részesültek eddig. Ennek kapcsán voltak párhuzamot, hogy a már szakképesített, érettségivel és intézménye ajánlásával rendelkezők egyike-másika nehezen jut be az Egészségügyi Főiskola levelező tagozatára. Volt szegedi egészségügyi dolgozó, akit minden feltétel meglétével helyhiány miatt tanácsoltak el Budapesten, holott még utána — az alacsony létszámú jelentkezés miatt — felvételt hirdettek ugyanoda.

A nőfelelősök egyaránt sürgették, hogy a továbbtanulni szándékozó egészségügyi dolgozók részére szakosított tanfolyamokat kell szervezni. Másik égető kérdésük: lehetőséget kértek, hogy az egészségügyiek is kaphassanak lakásépítéshez — tartós időre — kamatmentes kölcsönt, mint ahogy a járásokban dolgozók. Támogatásra érdemes javaslatként hangzott el, hogy a három műszakban dolgozó kisgyermekes anyák helyzetét sokat javítsa egy ugyanolyan beosztással működő bölcsőde létrehozása, vagy szaporítani kellene az egész hétre befogadó bölcsődék számát.

Az általános javulás mellett számos megoldatlan probléma foglalkoztatja még az egészségügyben dolgozó nőket. Az eddigi eredmények megtartása nagyon fontos, de tovább kell lépni ezen a területen is a párt nőpolitikai határozatának megvalósításában. Maga a tény is ezt tükrözi, hogy e témát napirendre tűzte az MSZMP Szeged városi Bizottsága a nőfelelősök fórumán. A pártalapszervezetek intézkedési tervében is elő kell venni ezt a témát újólag és folyamatosan, kiegészítve azt az éppen időszaki, és az intézmény, a munkahely sajátosságaihoz adódó tennivalókkal. A nőfelelősök sokat tettek és tesznek is hatáskörükben a nőpolitikai határozat megvalósításáért, de nem egyedül ők a felelősök érte, hanem együtt az intézmények párt- és gazdasági vezetőivel.

Az egészségügyi nődolgozók mostani tanácskozásának programja is ez volt: az anya- és családvédelem továbbfejlesztése; magasabb szakképzettség megszerzése; a nők politikai aktivitásának fellendítése; az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének következetes érvényesítése; vezető munkakörbe, tisztségekbe kerülésük a rátermettség, a munka, a helytállás alapján.

Lódi Ferenc